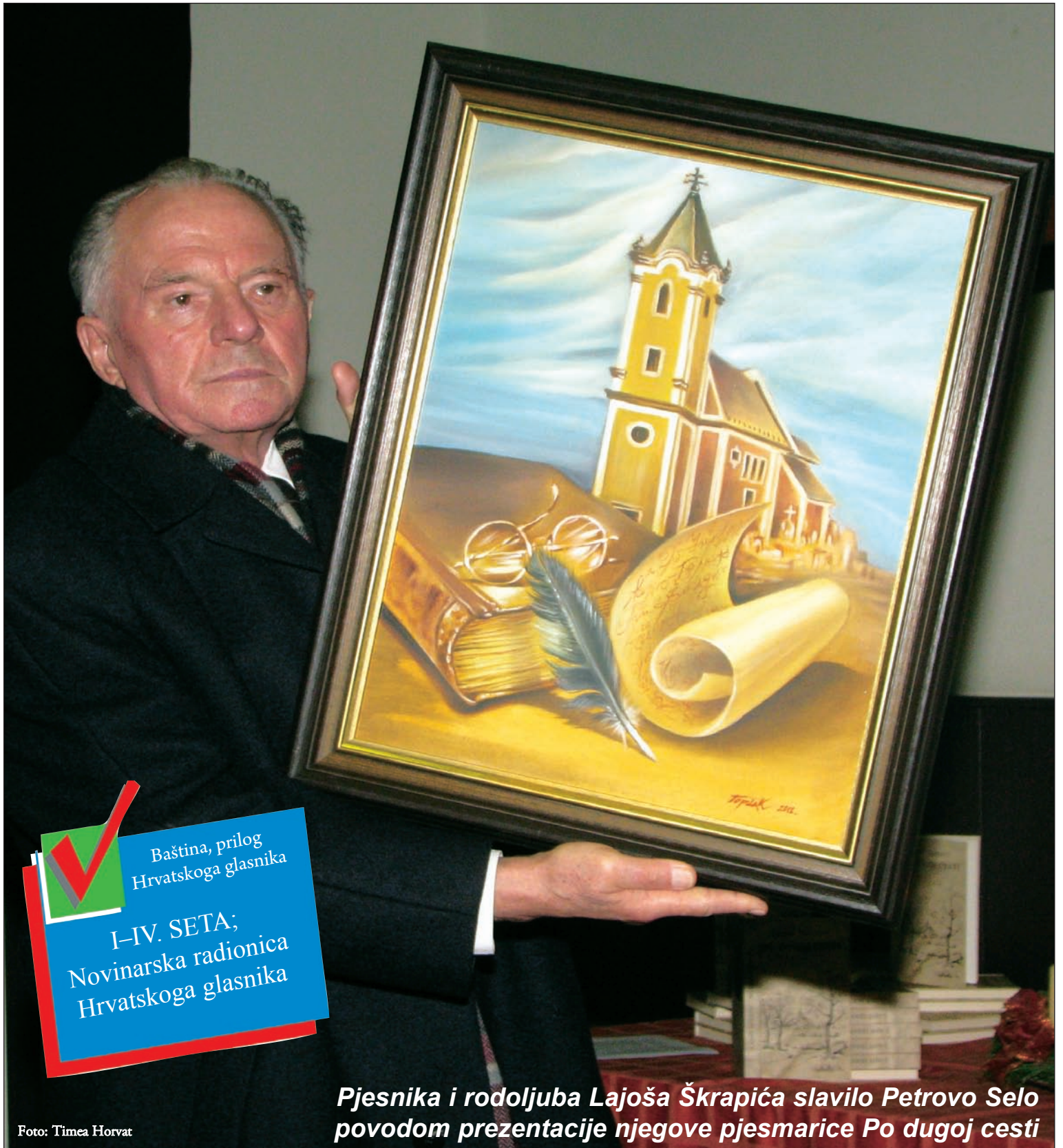

HRVATSKI glasnik

Godina XXII, broj 52

27. prosinca 2012.

cijena 200 Ft

Baština, prilog
Hrvatskoga glasnika

I-IV. SETA;
Novinarska radionica
Hrvatskoga glasnika

Foto: Timea Horvat

*Pjesnika i rodoljuba Lajoša Škrapića slavilo Petrovo Selo
povodom prezentacije njegove pjesmarice Po dugoj cesti*

Komentar

„Svidok petroviskoga hrvatstva”

U Gradišću svako selo ima svojega velikana, koga more poštovati, ki se je u prošlosti, a ako ima malo sriće, još i u sadašnjosti, lavovski bori za opstanak našega maloga naroda, za jezično preživljenje pod kotači teške globalizacijsko-asimilatorske mašinerije. Takvoj peršoni je zaszvirala tambura, zaglušala mu jačka, pozdrav i čestitke, početkom ovoga miseca. Lajoš Škrapić se je dobrom voljom, neizmjernom ljubavlju i jezičnom atraktivnošću u prošlosti zdignuo nad obične Petrovišćane, i ne poznavajući nikakove poteškoće, ni brige, ni trud, svenek je nam služio kao uzor, dobra pelda u već kom pogledu. Kad negdo spomene njegovo ime, to je veljek povezano s imenom rodnoga mu sela, tako da vjerojatno nije pretiravanje reći, kako je on postao i simbol, a i najglasnija trumbita širom našega orsaga, za hrvatstvo i prije svega za „petrovišćanstvo“. Štoveć, našu vist je uspio odnesti sve do dalmatinskoga naselja Škrapići, kade vjerojatno počivaju i naši koreni, o čemu bi znamda detaljno znali progovoriti naši genetski kodi. Kao negdašnji predsjednik Hrvatske samouprave 12. budimpeštanskoga okruga, a i kot političar mekoga srca Hrvatske državne samouprave, čuda što je učinio za ovu tako ljubljenu Pinčenu dragu. Moralno, materijalno s pozivi na nastupe, na bezbrojne načine je potpomogao petroviska kulturna i druga civilna društva, a svoje znanje, u znaku davno zaboravljenoga izvornoga petroviskoga dijalekta, u svoji knjiga nam je iz Budimpešte poslao domom. Punu torbu mudrosti, krasne riči i tanače pretočene u rime i štrofe u tri knjiga, još od nikogar tako bogato nismo dobili. Zato je jur vrime bilo da i ova Pinčena dolina učini nešto za človika ki je vik nek najlipše riči i rečenice imao za sve nas Petrovišćane i naše selo. Pak onda kad smo skoro izgubili človika, onda smo nek spoznali njegovu veličanstvenost. Kako je rekla kći Lajoša Škrapića, nje ćaća se je pred trimi miseci ganuo na dugi put. Morebit su ga jur i čekali na drugom kraju svita, ali se je on obrnuo i po višetajednoj nimosti i po veliki muka i fizički boli je s prvimi riči rekao: *Nisam prošao, kad...* To je jur u suza povidala dr. Jutka Škrapić da sve do petroviske prezentacije knjige, ta uzrok ostanka i „kad” nije razumila. Toga petroviskoga otpodneva je shvatila, da ćaća nije prošao, jer njega je ova zajednica najzad čekala, njega je Petrovo Selo htilo još jednoč objamiti. A on, betežnik, iako je primio svoju sudbinu, mučio se je ter se je još na kraju izborio. Za povratak! U toj uzvišenoj atmosferi je skupa s njim i s njegovim najbližnjim radovalo i svečevalo mnoštvo Petrovišćanov. Ufajmo se da će mu ovo spravišće s domaćimi, bistvanje svojih, dati dovoljno snage i motivaciju za daljnje stvaranje. Uz sve pohvale mi se posebno vidila izjava Mikloša Kohuta, ki je frapantno sumirao, zašto mi Petrovišćani moramo biti zapravo i gizdavi na Lajoša Škrapića. – *Oni su svidok petroviskoga hrvatstva, karkade se pojavu, oni su autentičnost petroviskoga dijalekta. Ne znam od nji boljega, gdo bi mogao bolje predstaviti naš petroviski razgovorni jezik, iako se mi svi trudimo, ali oni imaju to, što mi nigdar nećemo imati. I to, da oni su živili u takovu dob, kad je ta jezik bio svakidašnji, kad je čuda već izrazov bilo hasnovano prik poljodjelstva i domačinstva. Oni sve te riči još vik imaju u sebi. Ako bi sad morali iznajti nove riči za neke izraze, što je tehnika donesla u selo, ako bi se nje prosilo, oni bi mogli napisati još i obnovljeni petroviski rječnik. Uz dužno poštovanje se ufamo da će nam Bog dati da ovo jedinstveno znanje u nji još dugo ljet budemo imali, kot i njevo pero da se svoje i dalje naglasi, podupira, istica, jača i ne nazadnje i počvrsti, u našem kulturnom i jezičnom jerbinstvu!*

-Tiho-

„Glasnikov tjedan”

Koliko je značenje kulture u životu nacionalnih zajednica koje su brojčano male i žive u okruženju brojčano jačih zajednica različitih i po kulturološkom miljeu i po jeziku? Iscrpljuje li se kultura u jednom godišnjem hodočašću, kulturnoj turneji dvaju folklornih društava koji posjete jedni druge i u hrvatskom danu, ili je stvar ipak složenija i potpunija. Je li kultura pojam koji je itekako potrebno definirati i osmisliti? Kultura je i knjiga, i koncert, i izložba, i kazališna predstava, muzej i znanost, i mladi pjesnik, i mladi glumac, i tribina, i naklada, i pjevački zbor, i plesno društvo, i kazalište, i novine... Kada razgovaraju državnici o

četiri plesna ansambla, s tri iz Mađarske i jednim iz rumunjskog Erdelja. Nije pitanje kako je Tanac u tome društvu bio svojevrsno kukavičje jaje, jer je cilj natjecanja popularizacija mađarske narodne glazbe i plesa kako Mađara iz Mađarske, tako i onoga iz baštine izvangraničnih Mađara. KUD Tanac, njegov voditelj, plesači i svirači mogu biti zadovoljni. Zadovoljni jer njihova udruga i njeni članovi dobro rade. I u završnici su izvršno predstavljali Hrvate u Mađarskoj.

Prikazanim koreografijama, nastupom pokazali su kako su probe, nastupi i sakupljački rad urodili plodom. Nagrađivani su na pozornici (15. prosinca) gotovo svi, od nadležnih ministarstva i ministara, banaka, čizmara, poklonika, gledatelja... Dana 19. prosinca

Nagrađeni su Tanacoši za predstavljanje hrvatske kulture mađarskoj javnosti za što im ide petica sa zvjezdicom. Dobro to znaju Hrvati u Mađarskoj, te isto potvrđuju pljeskom.

manjinama, razgovori se uglavnom vrte oko kulture, obrazovanja, ustanova... Da bi se moglo napredovati na polju kulture, obrazovanja i na institucionalnom polju, potrebni su ljudski resursi. Kako same zajednice, tako države i države matičnoga naroda ako žele očuvati to morale bi voditi računa o resursima, ljudskima. U završnici natjecanja „Fölszálott a páva” (Paun poletio) KUD Tanac iz Pečuha postigao je izvrstan rezultat i dospio u završnicu izravno bez pomoći ocjenjivačkog suda ili publike. U svojoj kategoriji borio se s

Hrvati u Mađarskoj zahvalili su im se još jednom dugim pljeskom svaki puta kada su govornici na pozornici Centra Kodaly izgovorili njihovo ime. A izgovoreno je više puta. Dobili su i lijep „božićni dar”, skupljeno je milijun forinti.

Nagrađeni su Tanacoši za predstavljanje hrvatske kulture mađarskoj javnosti za što im ide petica sa zvjezdicom. Dobro to znaju Hrvati u Mađarskoj, te isto potvrđuju pljeskom.

Branka Pavić Blažetin

Obavijest

Poštovani čitatelji, sljedeći broj Hrvatskoga glasnika izlazi iz tiska 10. siječnja 2013. godine.

Uredništvo Hrvatskoga glasnika

***Svim čitateljima
Hrvatskoga glasnika
želimo sretnu
2013. godinu!
Uredništvo
Hrvatskoga glasnika***

Aktualno

Narodnosna nagrada Hrvatskome klubu Augusta Šenoe

Dana 18. prosinca na Dan narodnosti Mađarske, u Mađarskom parlamentu ministar ljudskih resursa Zoltán Balog uručio je ovogodišnje narodnosne nagrade. Visokim državnim odlič-

jem odlikovano je deset pojedinaca i jedna civilna organizacija, Hrvatski klub Augusta Šenoe. Nagrada se sastoji od plakete, spomenice i novčanog iznosa od milijun forinti.

Ministar Balog u svom obraćanju naglasio je kako dvostruka samosvojnost obogaćuje pripadnike narodnosti. Odlikovane je pozdravio i državni tajnik Ministarstva ljudskih resursa zadužen za

vjerske, civilne i narodnosne veze György Hölvényi. Nagradu je preuzeo Mišo Šarošac, voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe. Odličje, utemeljeno 1995. godine, dodjeljuje se pripadnici-

Mišo Šarošac, voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe

ma narodnosti u Mađarskoj za uzornu djelatnost na području narodnosnog života, kulture, vjere, znanosti, javnog priopćavanja, gospodarstva, osobama, organizacijama i narodnosnim samoupravama. Hrvatskome klubu Augusta Šenoe nagrada je dodijeljena za tridesetogodišnju istaknutu djelatnost.

bpb

Narodnosna gala 2012

«Pro Cultura Minoritatum Hungariae» hrvatskom uredništvu radijskog i televizijskog programa MTVA

U povodu Dana manjina, u organizaciji Ministarstva ljudskih resursa, Mađarskoga prosvjetnoga zavoda i Lektorata za primijenjenu umjetnost, te Saveza narodnosnih kazališta, u budimskom Vigadóu 18. prosinca priređena je osma Narodnosna gala. U sklopu večeri uručena su i ovogodišnja priznanja «Pro Cultura Minoritatum Hungariae». Hrvatsko uredništvo MTVA nagradu za kulturu i diplomu «Pro Cultura Minoritatum Hungariae» dobilo je u znak priznanja za istaknutu stručnu djelatnost koju provodi radi očuvanja i prenošenja jezične kulturne tradicije hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj. Nagrade je uručila Magdolna Závogyán, glavna ravnateljica Mađarskoga prosvjetnog zavoda i Lektorata za primijenjenu umjetnost. U ime hrvatskog uredništva radijskih i televizijskih emisija MTVA (Fondu za podupiranje medijskih usluga i upravljanje imovinom) nagradu je preuzeo glavni urednik Ivan Gugan. Odlikovane je pozdravio i državni tajnik Ministarstva ljudskih resursa zadužen za vjerske, civilne i narodnosne veze György Hölvényi. Nagrada, koja se sastoji od plakete i spomenice, dodjeljuje se osobama, ustanovama i civilnim organizacijama narodnosti u Mađarskoj za istaknuta postignuća na polju kulture, umjetnosti.

Hrvatsko uredništvo radijskih i televizijskih emisija MTVA 2012. godine (Renata Balatinac, Ivan Gugan, Tomo Fűri i Andrija Pavleković)

Natječaj za podupiranje narodnosnih civilnih udruga iz proračuna za 2013. godinu

(Kod kategorije: NEMZ-CISZ-13)

Ministarstvo ljudskih resursa i Fond za razvoj ljudskih potencijala objavili su natječaj za podupiranje civilnih udruga koje su, sukladno Zakonu CLXXIX. o pravima narodnosti iz 2011. godine, registrirane do 31. prosinca 2010. godine, te obavljaju obrazovnu, kulturnu djelatnost i/ili zastupanje interesa.

Potpota se može dodijeliti za obavljanje zadaća narodnosnih civilnih udruga, ponajprije radi očuvanja narodnosne samosvijesti, njegovanja materinskog jezika, tradicije, nematerijalne i materijalne kulture, nadalje zastupanja narodnosnih interesa.

Ne mogu se natjecati narodnosne samouprave i organizacije prema Zakonu XXXIII. o djelovanju i gospodarenju političkih stranaka iz 1989. godine.

Prema raspisu, jedan natjecatelj može predati isključivo jedan natječaj. Potpora na natječaju može se osvojiti putem otvorenog natječaja. Za 2013. godinu osiguran je okvirni iznos od 110 milijuna forinta. Natječajem se može tražiti potpora u iznosu najmanje 100.000, a najviše 4.000.000 forinta.

Uporaba potpore u trajanju od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine. Prilikom obračuna mogu se obračunati troškovi koji pokrivaju organizacijsko djelovanje, koji pomažu uslužne, razvojne i administracijske djelatnosti, poradi zadovoljavanja zakonskih uvjeta i osiguravanja uvjeta za djelovanje prema zadanim zadaćama, posebno osobnih naknada, materijalnih izdataka tipa režijskih troškova, najamnine, telefonskih, poštanskih i putnih troškova.

Natječaj se mora predati elektronično, uz prethodnu registraciju na internetskoj stranici www.eper.hu, uz posjedovanje valjane mail-adrese. Obavijesti u svezi s registracijom i registracijskom izjavom u Uputi natječaja.

Za predaju natječaja svaki natjecatelj mora uplatiti jednokratni iznos od 3000 forinta, koji se uplaćuje na račun Ministarstva ljudskih resursa.

Opširnija obavijest dostupna na internetskoj stranici Fonda za razvoj ljudskih potencijala www.emet.gov.hu.

Natječaj je otvoren do 10. siječnja 2013. godine.

GOVORI

13. prosinca 2012.

Pozdravni govor Jánosa Ádera, predsjednika Mađarske, na prijemu za predsjednike državnih narodnosnih samouprava

János Áder, predsjednik Mađarske, upriličio je prijam za predsjednike državnih narodnosnih samouprava. Prijamu je nazočio i Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave. Snimka: MTI (Lajos Soós)

Poštovane dame i gospodo!

Udruženost se prvo rodi u duši. Dobro je to znao moj mudri prethodnik, predsjednik Ferenc Mádl kada je stvorio tradiciju susretanja u vrijeme došašća. Adventsko iščekivanje usmjerava našu pozornost na važne trenutke našega života: na rođenje. To je jedan od najljepših, najsvetijih tajni Božića, jer rođenje donosi novo svjetlo u naše živote i ta svjetlost nas opominje na jedinu stvar. Da je naš život dar u kojemu je važan svaki trenutak.

Poruka mu je: bez obzira da smo po rođenju različiti, po kulturama mnogobojni, ipak nerazdvojivo pripadamo zajedno. Ravnopravni građani iste zemlje, ravnopravni sunarodnjaci iste nacije. Pripadnici smo one političke međuzavisne zajednice koju sa svim unutrašnjim artikulacijama, različitim kulturama zajedno oblikujemo u naciju. U onu mađarsku naciju koju tisućugodišnje tradicije vežu za Europu.

Što bi to trebalo značiti? U prvome redu, pripadamo jedni drugima, i u dobru i u zlu. U svakoj prilici možemo napredovati samo u korist naše domovine Mađarske, jer ako ne činimo tako, sebi ćemo učiniti veliku štetu. Udruženost nije pitanje riječi.

Udruženost se prvo rodi u dušama. Prihvatanje zajednice u svakom slučaju zahtijeva djelatnost i pokazivanje primjera. I u onim teškim prilikama kada kao sugrađanin treba pokazati primjer, jer često pokazivanje primjera znači odabir težeg puta, kao što su pokazali primjer Zrinski, Vilmos Lázár, Ottó Herman i skupa s nama svi oni istaknuti Mađari čija bismo imena dugo nabrali u dugim govorima, a ipak bi netko bio izostavljen.

Što znači sve ovo, to bi mogao najbolje, jednostavnije i trajnije izraziti stihovima Attila Józsefa

„Árpád i Zalán, Werbőczy i Dózsa –

Turčin, Tatarin, Slovak, Rumunj se vrti

u srcu, koji prošlosti duguje

s pitomom budućnošću – današnji Mađari!”

Ja također tako mislim. Upravo zbog toga mi je važno da vam ovaj put osobno kažem ono što sam kao izabrani predsjednik s ustavotvornim zadacima oblikovao prilikom mog izbora. Možda se sjećate: Zovem članove nacionalne manjine i poručujem im da sam siguran u to kako je očuvanje njihove samosvijesti takav učinak koji jača njihovo mađarstvo. Da. Mađarska računa na vas. Na vaš učinak, na onu dodatnu vrijednost koja se ničim ne može zamijeniti, čime članovi nacionalne manjine, koje vi zastupate, bogate cjelokupnu našu naciju.

Čuvajte to blago i bogatite ga isto tako kao što ste do sada činili! Jer sada je to „naš zadatak; a to nije malo.” Zahvaljujem što ste se odazvali pozivu. Dobro došli u Sándorovu palaču!

Natječaj za podupiranje kulturnih programa iz proračuna za 2013. godinu

(Kod kategorije: NEMZ-KUL-13)

Po nalogu Ministarstva ljudskih resursa Fond za razvoj ljudskih potencijala objavio je natječaj za podupiranje narodnosnih i svenarodnosnih kulturnih programa. Ciljevi su natječaja očuvanje kulturnih tradicija, materijalnog i nematerijalnog kulturnog blaga narodnosti, dostojanstveni nastavak, radi poboljšanja uvjeta tih djelatnosti i javne prosvjete, podupiranje kulturnih i znanstvenih programa bitnih glede jezične i kulturne samobitnosti, a dotiču se cjelokupne narodnosne zajednice, ili njezina znatnoga dijela. Potpora se može dati za programe vjerskog života na materinskom jeziku, jednako kao i za podupiranje izdavaštva na materinskom jeziku ili dvojezično (izdavanje, publiciranje djela pripremljenih za tisak) koji služe njegovanju tradicija, jezika, jačanje narodnosne samosvijesti.

Natječaji su namijenjeni svim zakonom navedenim narodnostima odnosno za interetničke programe (koji se dotiču više narodnosti).

Potpora na natječaju može se osvojiti putem otvorenog natječaja.

Natječaj mogu predati:

- narodnosne samouprave
- znanstvene, kulturne i obrazovne ustanove narodnosti u Mađarskoj
- civilne organizacije (udruge, zaklade) narodnosti u Mađarskoj koje prema svom osnivačkom dokumentu obavljaju znanstvenu, obrazovnu, kulturnu i izdavačku djelatnost
- narodnosne samouprave, neprofitna gospodarska društva utemeljena od narodnosnih ustanova
- ustanove narodnosti u Mađarskoj koje obavljaju muzejsku i djelatnost javne zbirke (muzeji, javne muzejske zbirke i izložbeni prostori, zavičajne kuće, ustanove koje obavljaju djelatnost javne knjižnice)
- crkve registrirane prema Zakonu CCVI. o pravu na slobodu vjere i savjesti, o pravnom statusu vjeroispovijedi i vjerskih zajednica iz 2011. godine, odnosno unutarnje pravne osobe koje pripadaju tim vjeroispovijedima, koje posjeduju vlastit, samostalan bankovni račun (KSH 55)
- javne obrazovne i kulturne ustanove koje prema svome osnivačkom dokumentu obavljaju narodnosnu zadaću.

Ista organizacija s istim ciljem, na isto razdoblje iz drugih središnjih proračunskih izvora ne može dobiti potporu, ne može predati natječaj.

Ne mogu se natjecati organizacije prema Zakonu XXXIII. o djelovanju i gospodarstvu političkih stranaka iz 1989. godine.

Za ostvarivanje ovoga natječaja na raspolaganju je okvirni iznos od 85 milijuna forinta.

Način je financiranja naknadan (potpora se dostavlja nakon predaje i prihvaćanja financijskog obračuna i stručnog izvješća o troškovima programa).

Natječajem se može tražiti potpora u iznosu najmanje 100.000, a najviše 500 000 forinta.

Uporaba potpore u trajanju od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine. Natječaj se mora predati elektronično, uz prethodnu registraciju na internetskoj stranici www.eper.hu, uz posjedovanje valjane mail-adrese. Obavijesti u svezi s registracijom i registracijskom izjavom u Uputi natječaja.

Za predaju natječaja svaki natjecatelj mora uplatiti jednokratni iznos od 3000 forinta, koji se uplaćuje na račun Ministarstva ljudskih resursa, a koju natjecatelj mora uplatiti samo jedanput.

Opširnija je obavijest dostupna na internetskoj stranici Fonda za razvoj ljudskih potencijala www.emet.gov.hu.

Natječaj je otvoren do 10. siječnja 2013. godine.

BAŠKUT – U suorganizaciji mjesne Hrvatske samouprave i Bunjevačke kulturne udruge, već po običaju, niz preljskih zabava u Bačkoj 2013. godine otvara se s bunjevačkim prelom u Baškutu koje će se održati 12. siječnja. Kako nam uz ostalo reče predsjednik Hrvatske samouprave Antun Kulišić, na prelu, koje će se održati u seoskoj priredbenoj dvorani, s početkom u 19 sati, ove će godine nastupiti Bunjevačka izvorna kulturna grupa iz Gare, a goste će zabavljati Orkestar „Orašje” iz Mohača odnosno Vršende.

Stručni skup »Izazovi manjinskih medija«

Definirati ulogu manjinskih medija

Nastup spram institucija Republike Hrvatske trebao bi biti zajednički uključujući i njihove osnivače, jedan je od zaključaka sa stručnog skupa što ga je organizirala NIU »Hrvatska riječ« pod nazivom »Izazovi manjinskih medija«.

*Odgovorna urednica „Hrvatske riječi“
Jasminka Dulić i ravnatelj NIU „Hrvatska
riječ“ Ivan Karan*

Tjednici »Hrvatska riječ« iz Subotice i »Hrvatski glasnik« iz Pečuha jedini su tjednici Hrvata koji su autohtone manjine u državama u kojima žive i čiji su osnivači tijela nacionalno-manjinske samouprave. Stoga bi i njihov nastup spram institucija Republike Hrvatske trebao biti zajednički uključujući i njihove osnivače, jedan je od zaključaka sa stručnog skupa što ga je organizirala NIU »Hrvatska riječ« pod nazivom »Izazovi manjinskih medija«. Skup je održan 15. prosinca u Subotici uz potporu tajništva za AP Vojvodine.

Tijekom stručnoga skupa izlaganja su izložili ravnatelj HR Ivan Karan, glavna urednica »Hrvatskoga glasnika« Branka Blažetin, ravnateljica »Hét Nap« Edit László, odgovorna urednica »Hrvatske riječi« Jasminka Dulić, zamjenik urednice Zvonko

Sarić, novinarka Tatjana Ljubić i urednik web izdanja HR Dražen Prčić.

Nakon izlaganja, a i tijekom njih, živa se rasprava vodila o izazovima koje donose nove tehnologije – na koji se način manjinski mediji trebaju uključivati u društvene mreže na internetu, na koji način definirati vlastita web izdanja.

Zanimljiva se rasprava vodila i oko definiranja samih manjinskih medija – jedan je stav da su manjinski mediji – medij kao svaki drugi samo na nekom od manjinskih jezika, a drugi je stav što ga je iznijela urednica Hrvatskoga glasnika da su manjinski mediji prije svega kulturne institucije određene nacionalne manjine i da ih tako treba promatrati i prihvatiti. Nakon žive rasprave koja se vodila oko ove teme i u kojoj je stav da je važnost manjinskih medija šira i dublja od »prava na informiranje na materinskom jeziku«, zaključak je bio da je nužno imati vrlo jasnu sliku o statusu i ulozi manjinskog medija, te uloge i zadaća zaposlenika u manjinskim medijima kako bi ovi mediji mogli uspješno raditi i širiti svoje čitateljstvo. Drugi je zaključak kako bi ova dva glasila trebala zajednički tražiti partnere i uključivati se u šire prekogranične projekte koji su okrenuti mjesnim zajednicama.

H. R.

*Glavna urednica
„Hrvatskoga glasnika“ Branka Blažetin*

*Izlagala je i ravnateljica
„Hét Nap“ Edit László*

Posjet Uredu HDS-a

Od 12. do 15. prosinca na studijskom putovanju u Budimpešti boravili su polaznici Visoke škole međunarodnih odnosa i diplomacije Dag Hammarskjöld iz Zagreba, njih tridesetak u pratnji svojih profesora. Oni su u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti posjetili nekoliko državnih ustanova u Mađarskoj i Dunavsku komisiju. Dana 14. prosinca polaznici škole, na čelu s prodekanom Goranom Bandovom posjetili su Ured HDS-a gdje ih je primio njegov voditelj Jozo Solga, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, i ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležje Gabor Győrvári. Oni su putem predavanja upoznali studente s položajem Hrvata u Mađarskoj, te s radom HDS-a i njegovim ustanovama. Kako je u knjizi gostiju napisao Goran Bandov, „Iskreno zahvaljujemo na srdačnom prijemu i izvrsnim prezentacijama o povijesti te kulturnoj, političkoj i socio-ekonomskoj zaštiti hrvatske zajednice u Mađarskoj.”

- hg -

Trideset godina Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae i Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae

U svečanom programu proslave sudjelovali su sadašnji i bivši članovi Ženskoga pjevačkog zbora „August Šenoa”, Orkestar Vizin i stari sastav Orkestra Baranja, te mnogobrojni gledatelji koji su napučili dvoranu Hrvatske škole. Kroz program proslave gledatelj je vodila Milica Klaić Taradija.

Mišo Šarošac, voditelj Hrvatskog kluba Augusta Šenoae

Svečani program proslave 30. obljetnice utemeljenja ustanove Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae te djelovanja Ženskoga pjevačkog zbora „August Šenoa” priređen je 23. studenoga, u svečanom dvoranu Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleža. Slavlju su među ostalima nazočili zamjenik državnog tajnika za vjerske, narodnosne i civilno-društvene veze pri Ministarstvu ljudskih resursa Csaba Latorcai, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marin Knezović, generalna konzulica Ljiljana Pancirov, predsjednik Hrvatske državne samouprave, ujedno i predsjednik Hrvatske samouprave grada Pečuha Mišo Hepp, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac...

U svom obraćanju slavljenicima zamjenik državnog tajnika Csaba Latorcai istaknuo je kako je neobično važna i zavređuje potporu činjenica kako narodnosne zajednice u Mađarskoj raspolažu mrežom ustanova koje djeluju na očuvanju samosvojnosti. Podsjetio je kako su upravo Hrvati u Mađarskoj udarili početke kulturne autonomije preuzimanjem

2000. godine u vlasništvo HDS-a santovački hrvatski vrtić i školu. Naglasio je kako Vlada podupire preuzimanje narodnosnih ustanova i njihovo djelovanje i kroz središnji državni proračun i nizom natječaja, te čestitao slavljenicima na jubileju.

U svom obraćanju i čestitki slavljenicima veleposlanik Grlić Radman kazao je kako hrvatsku zajednicu u Mađarskoj Hrvatska promatra kao granu koja je na drugoj strani te kao prekrasnu razglednicu hrvatske povijesti i politike, gleda i osjeća i želi jedinstvo među Hrvatima u Mađarskoj bez obzira na različitosti, te izrazio zadovoljstvo boravkom u Pečuhu, hrvatskom Pantenu, minijaturi s elementima svjetskog urbanog grada, ali i ljepota koje se teško sve mogu naći na jednome mjestu.

Nazočnima se obratio ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marin Knezović. Hrvatski klub i Ženski pjevački zbor Augusta Šenoae od samih početaka surađuju s Hrvatskom maticom iseljenika. Tako je i ravnatelj Knezović za vrijeme dvodnevnog boravka u Pečuhu imao priliku поближе upoznati rad hrvatskih ustanova i civilnih društava, hrvatsku

zajednicu u Mađarskoj. Reče kako Hrvati u Mađarskoj nisu samo hrvatski otok u moru stranog jezika i običaja, nego i znak drevnih veza koje je danas nekorisno umanjivati i obezvređivati.

Uime Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae nazočnima se obratio njegov sadašnji ravnatelj Mišo Šarošac, i nekadašnji voditelj od njegovih početaka do 2006. godine Mišo Hepp. On je posebno pozdravio Đusu Dudaša koji je kao predsjednik starinske Poljoprivredne zadruge potaknuo predaju zadrugne zgrade gradu Pečuhu i na uživanje Hrvatima u Baranji, danas i šire, naime Klub je već dvije godine u HDS-ovu vlasništvu i održavanju. Hepp je pozdravio nazočne uime HDS-a i pečuške Hrvatske samouprave, u funkciji njihovih predsjednika, te rekao kako je ovo velik dan za njega, prepun osjećaja, jer u Klubu i sa Ženskim pjevačkim zborom proveo je 24 godine, odrastao i živio s njima najljepše godine svoga radnoga vijeka, više bio u Klubu nego kod kuće, čemu može posvjedočiti i njegova supruga. Klub je uvijek bio središnjica hrvatskih događanja u gradu, županiji i državi, nudio svoje sadržaje, što čini i danas svim Hrvatima u Mađarskoj, zaključio je Hepp. Mišo Šarošac, sadašnji ravnatelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae, osvrnuo se na djelatnost Kluba i Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae te na niz civilnih udruga kojima je sjedište u Klubu. Naglasio je kako je Klub multimedijalno kulturno središte s bogatom knjižnicom, suvremenom audiovizualnom opremom, prostor gdje se odvijaju tribine, druženja, predstavljanja djela, koncerti, izložbe, konferencije, filmske projekcije, susreti pisaca i čitatelja, forumi, predavanja, multimedijalni prikazi... Slijedio je program Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae, koji vodi Marija

Bošnjak, a umjetnički im ravna Judit Orcsik Čatić. S nizom pjesama nastupile su žene koje danas pjevaju sa Zborom, sadašnji sastav Zbora uz pratnju Orkestra Vizin a predstavio se i Orkestar Baranja – sastav koji je nekada pratio Zbor. Zbor danas ima 15 članica, a njihova je pratnja Orkestar Vizin. Na samom kraju članice Zbora prigodnim su riječima i simboličnim poklonom zahvalile pomagačima te se paljenjem svijeće sjetile dugogodišnjeg voditelja Zbora Ladislava Matuška.

Širenje kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj Hrvatski klub Augusta Šenoe

Još davnih sedamdesetih godina 20. stoljeća starinska zadruga (Poljoprivredna zadruga iz Starina) nekretninu u Ulici Tamása Eszea br. 3 poklonila je pečuškome gradskom vijeću. To je potaknuo tadašnji predsjednik starinske zadruge Đuso Dudaš zato da ta ista nekretnina služi potrebama Hrvata u gradu (tadašnjega južnoslavenskog živilja). Spomenuta zgrada na poticaj pečuških intelektualaca od 3. prosinca 1983. godine nosi ime Augusta Šenoe. Od kolovoza 1983. zaposlen je voditelj Kluba Augusta Šenoe u osobi Miše Heppa. U Klubu od samih početaka (od ožujka 1982.) djeluje Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, kružok vezilja (od 1985.), priređuju se književne tribine, natjecanja hrvatskih vinogradara... U proteklih 30 godina, kazuju, više od pola milijuna ljudi prošlo je kroz prostore Kluba u kojima se odvijalo na tisuće programa. Pomoću mohačke Bazične knjižnice, nakon otvorenja Kluba, u njemu je otvorena knjižnica, danas s više od pet tisuća naslova. Izložbe, vjerske tribine, književni susreti, predavanja, predstavljanje najnovijih hrvatskih i inih izdanja, gostovanja istaknutih umjetnika i u Klubu i u samome gradu ostvarena su posredstvom Kluba kao i niz hrvatskih priredaba, znanstvenih simpozija, otkrivanja spomen-ploča istaknutim Hrvatima, tribina, okruglih stolova, čajkih i studentskih večeri i druženja... Ugovorom o darivanju

pečuškoga Hrvatskog kluba Augusta Šenoe sa strane grada Pečuha u vlasništvo HDS-a, potpisanim 2. lipnja 2009. godine, Klub se vraća Hrvatima u Mađarskoj, postaje dio njihove politike, kulturne autonomije i izgradnje institucionalne baze. HDS je u vlasništvo dobio zgradu u samom središtu grada Pečuha, u staroj gradskoj jezgri, te utemeljio novu ustanovu – Hrvatski klub Augusta Šenoe. Grad Pečuh obvezao se kako će i dalje davati, od 2010. godine, za djelatnost ustanove iz gradskog proračuna najmanja dva milijuna forinti. Voditelj Kluba od utemeljenja do 2007. godine bio je Mišo Hepp, a od 2007. do danas na čelu Kluba je Mišo Šarošac. U zgradi Kluba su i prostorije Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, koji je HDS-ova ustanova, a kojom ravna Stjepan Blažetin. Ondje je i knjižnica, a dolje velik i obnovljen podrum pogodan za niz događanja i druženja koji može primiti stotinjak posjetitelja. Svoju adresu ovdje ima niz hrvatskih civilnih udruga koje djeluju u gradu i šire. Tako Udruga baranjskih Hrvata, Matica hrvatska Ogranak Pečuh, Kulturna udruga Augusta Šenoe, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, Udruga hrvatskih vinogradara u Mađarskoj, Organizacija hrvatskih samouprava Baranjske županije, pečuška Hrvatska samouprava...

Ženski pjevači zbor Augusta Šenoe

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe utemeljen je sredinom 1982. godine u pečuškome Klubu Augusta Šenoe, a utemeljile su ga djelatnice pečuškoga Hrvatskog vrtića. Prvi voditelj Zbora do svoje smrti bio je učitelj, sakupljač narodnoga blaga, kantor Ladislav Matušek. Nakon njega petnaestak godina zborovođa je bila Marta Rohonczy, a posljednjih nekoliko godina Zbor vodi Marija Bošnjak uz stručnu pomoć Judit Orcsik Čatić. Trideset godina života i rada zbora obilježili su brojni nastupi u Mađarskoj i diljem Europe, kao i u matičnoj domovini Hrvatskoj. Zbor su pratila dva orkestra: dugi niz godina Orkestar Baranja, a zadnjih desetak godina Orkestar Vizin. Mnoge su pjevačice

pjevale i pjevaju u Zboru, od onih koji su ga utemeljili mnogi su i danas djelatni članovi. Snimljene su mnoge minute radijskog i televizijskog programa, pisalo se o Zboru u hrvatskom tisku u Mađarskoj i šire. Članice mu pjevaju u prekrasnoj nošnji; svaka nosi vlastitu narodnu nošnju svoje etničke skupine, od mnogih koje karakteriziraju ovdašnje Hrvate. Zbor je naš ponos i dobiva brojna priznanja, i gledateljstva i struke. Pjevaju se svete mise (djeluju i kao crkveni zbor), je poticatelj brojnih hrvatskih okupljanja u Pečuhu, ima redovite tjedne probe koje se ne propuštaju... Zbor se diči dvjema kazetama („Raspjevani baranjski Hrvati” i „Lijepa si, lijepa” i CD pločom „Oj, Baranjo”), koju su snimili uz pratnju Orkestra Vizin. Sudjelovao je i s drugim izvođačima na nizu glazbenih izdanja. Brojne nagrade obilježile su rad Zbora u proteklih trideset godina, spomenimo najvažnije: odličje zlatne kvalitete, odličje izvrsnog zbora, velika nagrada „Lajos Vass”. Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe simbol je izvrsne zbarske pjesme naših Hrvata već trideset godina. Temeljni je cilj ostao isti kao i prilikom utemeljenja: očuvanje izvorne narodne pjesme Hrvata u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Ákos Kollár

ZAGREB, PARIZ – U sklopu Festivala hrvatske kulture u Francuskoj, 12. prosinca u Reimsu je otvorena izložba Hrvatska glagoljica – prisjećanje na jedno europsko srednjovjekovno pismo: od srednjeg vijeka do danas jer je glagoljsko pismo za Hrvate i danas jedna od najsnažnijih odrednica hrvatske kulturne samobitnosti. Izlažu se rukopisi, inkunabule, misali i izvorni glagoljski evanđelistari iz fonda Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK u Zagrebu te iz Staroslavenskoga instituta u Zagrebu. Izložbu je osmislila akademkinja Anica Nator, a njezino ostvarenje omogućila je Erasmus naklada d. o. o. Izložen je i Reimski evanđelistar koji je za potrebe izložbe ustupila Knjižnica Carnegie u Reimsu. Arhitekt Zlatko Rebernjak autor je postava izložbe.

Predstavljanje treće pjesmarice Lajoša Škrapića u rodnom selu

Petrovo Selo svečevalo i odlikovalo svojega sina

Cijela dvorana domorocev burnim aplauzom je pozdravila velikoga sina, pjesnika, profesora fizike, istinskoga Petrovišćana iz Budimpešte, Lajoša Škrapića. Božanje je i zbog toga bilo na velikoj jačini jer svi mi, znali smo, po teškoj bolesti, se je stao iz stelje Lajoš Lukačev, i došao, po morebit najdulji i najteži miseci u svojem žitku, iznova, u svoje Petrovo Selo. Njegov dolazak je prethodila dostojna priprava, pisanje, skupastavljanje jedne knjige, vježbanje školarov, muzičarov, da 9. decembra, u nedilju otpodne, na predstavljanju treće pjesmarice petroviskoga književnika sve bude prez griškov.

Andraš Handler i Robert Filipović predaju sliku Tibora Toplaka

pjesmu Károlya Kisfaludya Szülőföldem, u hrvatskom prevodu Lajoša Škrapića, s naslovom *Oj, lipi kraj, rodna zemlja...* i s tim dokazajući, kako je bogat naš petroviski hrvatski jezik. Za šikanimi recitatori je opet prikzela rič Ana Škrapić-Timar, njeva učiteljica i urednica, sad promovirane knjige, pod naslovom *Po dugoj cesti*.

Od nje smo doznali da je zamisao objelodanjenja ove knjige zrijala jur jako dugo, pokidob prvu zbirku *Droptine* se ne da već nigdir kupiti, a i iz druge knjige *Obračun* ima samo nekoliko primjerkov. – *I za me je presenećenje bilo, kako su mi strina u špitalju pokazali staru knjižicu, u koj su stric u mladosti pisali ljubavne pjesme po ugarski. Prosila sam dozvolu da iz čuvane knjižice spasim u mašin pjesme, ke smo isto tako objavili u ovoj knjigi, kot i sve ostale stihe, pisane rodbini, ognjogascem, Celjanskoj Divici Mariji, odnosno sve prevode ugarskih klasikov na hrvatski jezik, dičinje pjesme, svi-dodžbe, stare dokumente i brojne slike iz mladosti* – je rekla glavna urednica prilikom prezentacije, ujedno je pak zahvalila svim, ki su mjesnoj Hrvatskoj samoupravi bili na pomoć u ovom velikom djelu. Nadalje i Lajošu Brigoviću ki je sa svojim specifičnimi crteži ilustrirao i ovo izdanje, a zahvala je upućena i Izdavačkoj kući Croatica, na čelu s Čabom Horvathom. Potom se je obrnula slavljenu i publiku novinarka Timea Horvat, ka je napi-

Sve knjige su na licu mjesta prodane

Ne znamo što bi bolje služilo za uvod jedne takove priredbe, nek i Lajoš bačijevomu srcu tako draga domaća jačka *Gizdav sam da sam Hrvat*. Pravoda, u pratnji omiljene tamburaške glazbe, s kom su njemu i peštanskim Petrovišćanom čudakrat zaslادili minute naši svirači sastava Koprive. Ana Škrapić-Timar, predsjednica Hrvatske samouprave u Petrovom Selu, s ganutljivimi riči je pozdravila časnoga gosta svečevanja i njegovu familiju ter su potom svi pogledali on školski program, kojega su učenici Dvojezične škole Petrovoga Sela pripravili za santovačko natičanje, Croatiadu, o pjesniku Lajošu Škrapiću. Pjesme, citati, prevodi, odlomki iz dokumentarnoga filma s glavnim junakom i na kraju posebno presenećenje. Dica su izjačila jednu

sala predgovor za knjigu, i u svojem izlaganju je nazočnim postavila i pitanja: „Što smo mi zapravo Petrovišćani i ov mali, stoljeća dugo rastrgani, rašićani gradišćanskohrvatski narod dobili od Škrapićeve poezije? Na što nas uči redice i strofe Lajoša Lukačevoga? Nije nam tako lako pretočiti u rič! U

Trenutak za pjesmu

Lajoš Škrapić

Blažen sam bil...

Blažen sam bil,
do smrti vesel,
ljubil sam zimu,
lito, jesen,
protuliće
maglu, mrzaz, sunce
dolinu, brig,
snižne vrhunce.
Žitak jedini,
čudnoviti;
klicu na razum,
poroditi.
Iz dibine zajt
u višinu,
u buri najt,
i čut tišinu.
Plut suprot
burnomu potopu,
izdržat
da me ne zatopu.
Stvarat za ljude,
nesebično,
prenosit sve teškoće
srično;
zet orudalje,
što to stvorit;
ne nek prisirat,
nek govorit.
Poslat u službu
srce, dušu,
i kad vitri
ne tebi pušu.
Rušit, ko j' tribi
da opstojiš,
uzidat novo
– zač se bojiš? –
na kvizni temelj,
tvrđi, zdravi,
koji su oci
osnovali.
Naučit mudrost
prostih ljudi,
ne da putnik
kigod zabludi.
Prigdat njim ljubav,
čut i znanje,
brinut, trsit,
trudit se za nje.
Pomoć svojim
odvezat lance,
zbudit na dužnost
pismoznance!

Ana Škrapić-Timar, učiteljica, sa svojom dicom je zavježbala šareni program o pjesniku Lajošu Škrapiću jur za santovačku Croatiadu

prvom redu ljubiti, onda stvarati, prikdati, zidati, služiti, poštovati. Ljubiti Boga i Domovinu, dom i najbližnje, stvarati za ljude nesebično, kako autor piše, „poslat u službu srce i dušu“. Prikdati mladomu pokoljenju božji dar, materinsku rič, radost, svu lipotu ovoga mudro-čarobnoga, vragutnoga, grišnoga svita. Zidati stijene, hiže, znanje i slavje na novo. Iz cigal, iz kamena da bude čvrsto sime i svitanje da bude na jerb, na poštenje i slatke istine. U drugom redu, kad se je nam torba napunila s iskustvi, onda zabluditi med spominki. Prebrojiti ljeta, jačke, dojti do riči, razdrmati srce, čut i duh! Tako nam zbudjaju ove pjesme i grižnju savjesti. Jesmo li u stanju sve učiniti za hrvatsku rič mi pismoznanci, ali i vi, zadnji „Croatuši“ ovoga petroviskoga nuglja Pinčene doline? Jesmo li sve riči spasili, sve glase sačuvali, sve batrenje i ofrovanje zahvalili? Jesmo li sve tajne vjerno nosili, prave korake pohvalili, dovoljno ljubav darovali? Jesmo li vridni i razumni štiteљи našega Lajoša Škrapića, ki nas je sa svojim riči i slovami presenetio, rastužio, oduševio, upozorio, a ne nazadnje, ove kitice nam je i darovao“ – kako piše Petroviščanka i u predgovoru dvojezičnoga izdanja. Posebno

svečevanje je završeno s prikdivanjem darov. Načelnica Petrovoga Sela Agica Jurašić-Škrapić dodilila je Lajošu Škrapiću pred dvimi ljeti osnovanu „Nagradu za Petrovo Selo“ (ku je prvi put dobio farnik Ivan Šneler), a Andraš Handler i Robert Filipović u ime mjesne Hrvatske samouprave ter Zaklade

Načelnica Petrovoga Sela Agica Jurašić-Škrapić i donaćelnica Jutka Bodo su prikdale „Nagradu za Petrovo Selo“ Lajošu Lukačevomu

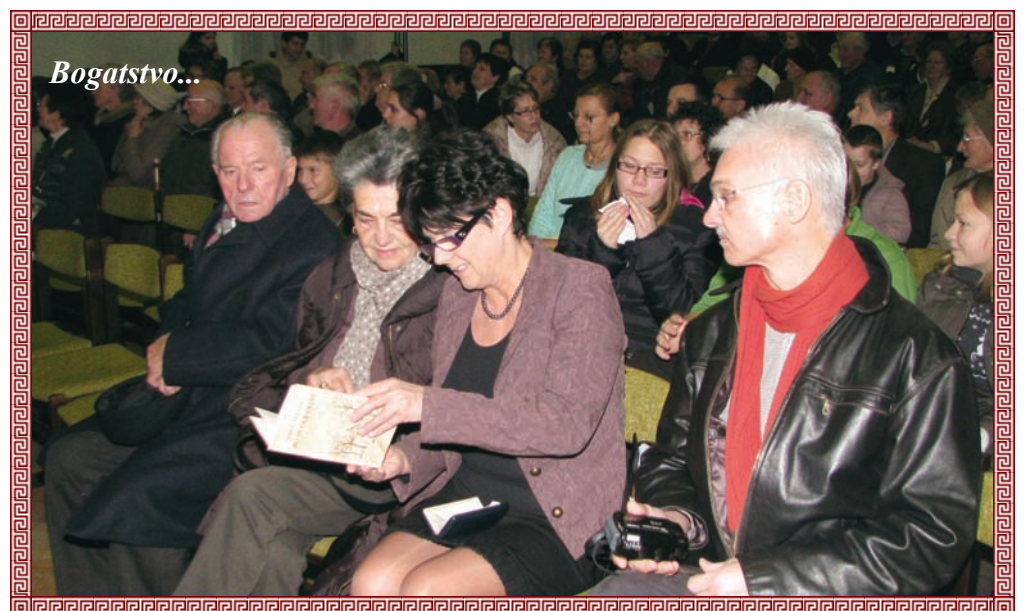
Pjesnik u slatkoj službi

za Petrovo Selo prikdali su umjetničko djelo Tibora Toplaka s petroviskom crkvom i sa svimi simboli što nek karakterizirati more jednoga pisca. Suze su potekle niz obrazov, kad je dr. Jutka Škrapić, kći pjesnika, rekla riči zahvale za ovu lipu svetačnost, za svaku molitvu ka je bila upućena za ozdravljenje nje oca i pravoda i sam slavljenik je došao do svečanoga govora: – Najprvič moram zahvaliti ovo veliko djelo svim pomoćnikom, a zatim svim Petroviščanom zahvalim sve. Ovde vam prikdivamo ovu lipu knjigu da na dvi jeziki preštete pak kontrolirate, jesam li sve vjerno napisao o vašem selu i naši familija. Svim vam Bog plati! – su zvučale riči petroviskoga velikana, pjesnika i u Pinčenoj dolini jako obljubljenoga pjesnika, ki je morao sa svojim potpisom „zapečatiti“ bijelu stranicu svih, na licu mjesta prodanih knjig. Dobro je znati da u ovom kiselkasto-kriznom svitu još ovako plemenito se znamo skupa veseliti. Iz duše i srca nekoga častiti i nakloniti se pred človikom, ki je cijeli život i iz daleka vjerno služio svoj dom, hrvatski narod i na najlipši način širio bogatstvo našega materinskoga jezika.

-Tiho-

Najveće veselje je svakoga pisca kad prvi put pogleda svoje riči u izdanju

Slavljenik sa svojom familijom

Folklorno otpodne u spomin Gellérta Tihanyia

S publikom svečevali jubilari: Golubice, Koljnofski tamburaši i Koljnofsko kolo

Još u okviru četverodnevne velike koljnofske kulturne priredbe, uprav na Martinju, mislili su organizatori da će prirediti folklorno otpodne pokojnomu peljaču koljnofskih folklorošev i koreografu, Gellérta Tihanyiu. S druge strane, uz davanje časti, mjesna društva su htela na neki način i obračun položiti od minulih ljet. Zato su pravoda imala i uzroke, pokidob ženska klapa Golubice jur petnaest ljet je na jačarnoj sceni Gradišća, Koljnofski tamburaši isto toliko ljet zabavljaju našu publiku, pod peljanjem Geze Völgvija, dokle mlado plesno društvo Koljnofsko kolo, pred petimi ljeti je ponovo skupastalo. Zato je nediljni program stao od tancov, mužike i jačak, pri kom su se jednako veselili gledatelji, kot i sami izvodjači.

Ženska klapa Golubice svečuje petnaestu obljetnicu klapskoga jačenja

Koljnofski tamburaši jur već od petnaest ljet dugo sviraju

Dobrodošlicu su izrekli negdašnji tančoši Franjo Grubić, načelnik Koljnofa, i Marija Grubić, ka je posvetila riči i spominku pokojnoga peljača koljnofske folklorne grupe: – *Mi smo gizdavi na stvaralačtvu Gellérta Tihanyia, ča za nas služi kot i pelda. Svoje umjetničko djelovanje pri nas je začeo u 1960-imi ljeti. Njegovo djelo aktivno, marljivo i zahtjevno obrazovanje folklornih grup bilo je peldavno. Od gostovanji, nastupi i putovanji imamo jako lipe spominke. Pravoda smo i mi imali poteškoć i natezanj, ali nam se je on svenek vratio. Nam je tanac značio počivanje, zabavu ali najviše prijateljstvo, a i s današnjim spomin-programom željimo poručiti našu zahvalu. Zato su znova stali u tanac s velikom radošću i njegovi tančoši – smo čuli od Marije Grubić, a s tim ter recitacijom Mile Pešorde, u Koljnofu gostujućega pjesnika, rodom iz Bosne i Hercegovine, je započeto svečevanje. Jaki i odlični divojački glasi su napunili dvoranu i veljek su kotrigi Koljnofskoga kola pri prvj točki programa zakurili publiku. Za njimi su se poredali brojni tamburaši Geze Völgvija ki je u razgovoru s Hrvatskim glasnikom rekao da je zapravo pred šesnaestimi ljeti začeo s ovimi tamburaši djelati, ki su jako angažirani, redovno pohađaju probe i pravi uzor su im svirači i tam-*

Moderatori programa su bili Franjo Grubić, načelnik Koljnofa, i Marija Grubić kot bivši tančoši

burasiće dvih mjesnih sastavov Štrabancev i Lipotice, ki su i ovput s velikim uspjehom nastupali. U školi nije samo upeljano tamburaško zanimanje, nego zainteresirani školari se moru upoznati i s osnovnima koraki. Tako da školska dica

plešu jur i u Koljnofskom kolu. Po riči Petra Mogyorósija, folklorna grupa je ponovo utemeljena pred petimi ljeti, na ideju nekoliko Koljnofcev, ki su onda još aktivno tancali u bečkom Kolo-Slavuju. Uspješno priredjeni tančeni večer je dokazao kako velik interes postoji u mladini da se napravi jedan takov ansambl. Nenad Breka, ki je osnovao u Gradišću i Medjunarodni folklorni ansambl, svoje koreografije je darovao i zavježbao i s Koljnofci i nij' dileme, zahtijevao i kvalitetu. U završetku programa su nastupali s mladimi skupa i stariji tančoši ki su vridno dokazali, iako ljeta odhadjaju, dobro zavježbani koraki ostanu, kot i šikanost i ljubav za tanac. – *To je najveći rezultat ča smo mogli napraviti čez deset-dvajset ljet od gonc mladih do starijih – se je radovao Geza Völgvi. – Po ovom se vidi da se isplatilo djelati. Mislim da smo na dobrom putu, još imamo puno djela da dostignemo Petrovišćane, međjutim, ako ovako djelamo i dalje, onda ćemo i mi gvišno doživiti šezdeset ljet djelovanja – je dodao sa smiškom na licu mjesni majstor tamburanja i dopredsjednik domaće Hrvatske samouprave.*

-Tih-

Tamburaški sastav Lipotice je uzor mladjim tamburaškim generacijam

Dio popularnoga sastava Štrabanci

Izaslanstvo grada Labina u Baji

Cilj je daljnje unapređenje dobre suradnje

Na poziv gradonačelnika Róberta Zsigó, od 15. do 18. studenoga, u Baji je boravilo izaslanstvo prijateljskoga grada Labina, u kojem su bili zamjenici gradonačelnika Eni Modrušan i Zoran Rajković. U organizaciji bajskoga gradonačelnika, parlamentarnog zastupnika bajskog okruga, 16. studenoga za goste je organiziran izlet u Budimpeštu, odnosno posjet Mađarskom parlamentu. Izaslanstva prijateljskih gradova, među njima i čelnike Hrvatske samouprave grada Baje Angelu Šokac Marković i Josu Ostrogonca, predsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj, u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti primio je veleposlanik Gordan Grlić Radman. Sa strane Veleposlanstva sastanku su nazočili Silvija Malnar, savjetnica, i Berislav Živković, prvi tajnik.

Uz riječi dobrodošlice, veleposlanik Gordan Grlić Radman između ostalog istaknuo je kako su Hrvatska i Mađarska dvije prijateljske zemlje koje vežu brojne povijesne veze. Na tom tragu vrijedno je iskoristiti sve potencijale suradnje, a primjer prijateljske veze Labina i Baje najbolje odražava pozitivan rezultat takvih napora. Nadalje, za Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti iznimno je važan položaj hrvatske manjinske zajednice, kazao je veleposlanik Grlić Radman, te poručio kako je ono na prikladan način regulirano međudržavnim sporazumom Hrvatske i Mađarske 1995. godine, koji se uzima kao obrazac i u europskim okvirima. U očuvanju hrvatske samosvijesti važnu ulogu imaju i Hrvatska državna samouprava u Mađarskoj, kao ustanova mađarskih tijela vlasti, ali i Savez Hrvata u Mađarskoj, kao civilna udruga, a s kojima Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti neprekidno surađuje po svim bitnim temama za hrvatsku zajednicu.

Zamjenica načelnika grada Labina Eni Modrušan naglasila je kako su u okviru potpisane povelje o suradnji tijekom proteklih deset godina ostvarena bogata suradnja i gostovanja na kulturnom planu. Podsjetila je kako je Labin ove godine dobio financijsku potporu u okviru EU programa „Europa za građane” poradi razvoja suradnje s Bajom. Navedenim sredstvima financiran je dolazak i sudjelovanje Labinjana na ovogodišnju Fišijadu u Baji, čime se dodatno pridonijelo jačanju prijateljskih odnosa dvaju gradova. U ovom se trenutku naglasak želi staviti na unapređenje gospodarske suradnje, pa su tako u travnju ove godine u Labinu boravili bajski gospodarstvenici, a iduće će godine biti organiziran i širi posjet na razini Istarske županije. Gđa Modrušan posebno je istaknula interes labinskih gospodarstvenika koji se bave proizvodnjom poljoprivrednih strojeva i opreme za suradnjom s poduzetnicima iz Baje, imajući u vidu da je to mjesto jedan od vodećih poljoprivrednih trgovačkih središta u Mađarskoj.

Bajski gradonačelnik Róbert Zsigó također je izrazio zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom, posebice dolaskom gostiju iz Labina na tradicionalnu Fišijadu, koja okuplja i više desetaka tisuća posjetitelja. Izrazio je uvjerenje u daljnje unapređenje međusobne suradnje i u budućnosti, i na kulturnom i na gospodarskome planu, što u konačnici pri-

Predstavnici prijateljskih gradova Baje i Labina u Gari na Hrvatskoj kulturnoj večeri

donosi i ukupnim dobrosusjedskim odnosima dviju država. Kazao je kako je tijekom desetogodišnje suradnje Baje i Labina uspostavljen jasan okvir djelovanja, pa se tako svake godine donosi i plan rada, a za 2013. trebao bi biti usvojen na kasnijem zajedničkom sastanku.

Predsjednica Hrvatske manjinske samouprave grada Baje Angela Šokac Marković tom je prigodom uputila poziv veleposlaniku Grliću Radmanu na tradicionalnu manifestaciju „Veliko prelo” koja će se održati 26. siječnja 2013. u Baji.

S redovitim godišnjim susretom, te sadržajima razgovora koji su upriličeni 18. studenog u Baji, upoznao nas je zamjenik labinskoga gradonačelnika Zoran Rajković, koji je prvi put boravio u Baji. Kako nam uz ostalo reče, povod njihova dolaska u Baju i susreta s domaćinima bio je da se sažmu aktivnosti koje su proveli u proteklih godinu dana, da ih ocijene, te da sastave novi plan rada za iduću godinu. Dodao je kako je suradnja u proteklih godinu dana bila izuzetno dobra, reče kako su odredili programe za iduću godinu, koje će potvrditi potkraj siječnja iduće godine kada će biti opet gosti na Velikom prelu u Baji. Konkretno, u planu je čvršća suradnja škola, što srednjih, a isto tako i osnovnih škola. Jedna labinska škola iskazala je želju da se zbratimi s jednom bajskom osnovnom školom. Također su planirana i gastronomska predstavljanja ovdašnjega kraja u Labinu, u turističkom dijelu Rabac. Za vrijeme ljeta imaju i gastronomsku manifestaciju „Što su

kuhale naše none” ili „Što su kuhale naše bake”, te spremaju izdanje u koje bi uvrstili i neke od recepata iz ovoga kraja Mađarske u kojem žive Hrvati. Tu su još i neki kulturni projekti, izložba likovnih umjetnika, predstavljena ove godine za Dan grada Labina, koja okuplja četrdesetak labinskih umjetnika koji su stvarali na temu rudarenja, a gostovali bi u Baji. Istoga dana u predvečernjim satima, izaslanstva dvaju prijateljskih gradova nazočili su Hrvatskoj večeri u Gari prigodom gostovanja Hrvatskoga folklornog ansambla „Luč” iz Budimpešte, odnosno glasovitog koreografa Antuna Kričkovića, rodnom iz Gare.

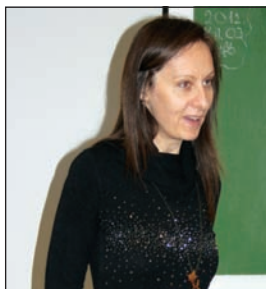
Stipan Balatinac

POGAN – Udruga poganskih Hrvata priprema film o narodnim običajima svoga naselja, stoga su članovi započeli sakupljati građu o vjerskim blagdanima, izradbi kruha, uzgoju kupusa, narodnim nošnjama, žetvi, svadbi, kulinarstvu i raznim svakodnevnim temama. Film se ostvaruje uz pomoć Seoske i Hrvatske samouprave sela.

KATOLJ – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, u katoljskom do – mu kulture priređuje se doček Nove, 2013. godine, kaže za Hrvatski glasnik njezina predsjednica Ružica Ivanković. Goste će zabavljati Orkestar Orašje, a ulaznica je 2 500 forinti. Organizatori nude pjenušac u ponoć i bogatu tombolu, a za hranu i piće se trebaju pobrinuti gosti u svom naramku. Više na telefonu 20 565 4001.

Osmoškolci do 15. veljače 2013. mogu birati ustanovu srednjeg obrazovanja

Učenici osmog razreda osnovnih škola do 10. prosinca trebali su predati prijavnice za središnji prijamni ispit radi daljeg školovanja, a odabiru škole još mogu razmišljati do 15. veljače 2013, do kada treba predati prijave u srednjoškolske ustanove. Kako bi lakše birali neku od srednjih škola, nude promidžbene materijale ili ih pozivaju na tzv. otvorene dane. Djelatnici budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma odlučili su posjetiti hrvatske osnovne škole naših regija. Stigli su i u Pomurje, 3. prosinca, i posjetili osnovnu školu u Serdahelu i u Keresturu. Profesorice Marija Šajnović i Ildiko Korandi, odnosno HOŠIG-ovi gimnazijalci (podrijetlom iz Kerestura) predstavili su gimnaziju keresturskim školarcima. Tog je dana održan i roditeljski sastanak, pa su tako nastavnici budimpeštanske škole i njima predstavili program i uvjete ustanove.

Profesorica
Marija Šajnović

Na razredničkom satu Marija Šajnović, profesorica hrvatskoga jezika i književnosti, govorila je o nastavnom programu budimpeštanske škole koja radi po programu dvojezičnih ustanova, 50% sati se održava na hrvatskome

jeziku. Učenici, koji su slabiji u znanju jezika ili uopće ne znaju hrvatski, mogu se javiti u tzv. nulti razred kada tijekom jedne školske godine intenzivno uče hrvatski jezik. Preko odličnog promidžbenog filma keresturska su se djeca upoznala sa životom gimnazije, s vrlo dobrim uvjetima stanovanja u đачkom domu, mnogim programima vezanima za hrvatsku kulturu s izvannastavnim aktivnostima (dramska družina, folklor, šport) i uključivanjem u društveni život Hrvata u Ma-

đarskoj. Profesorica Šajnović govorila je o prednostima maturiranja na hrvatskome jeziku, čime se automatski dobiva diploma o jezičnom ispitu visokog ili srednjeg stupnja (ovisno o ocjeni), što zasada znači dodatne bodove za prijam u visoko obrazovanje, a planirano je da se jezični ispit uvede kao preduvjet za prijam. Učenici gimnazije svoje školovanje nastavljaju na raznim fakultetima, neki odlaze u Zagreb, a sada već ima učenika koji se upisao i na studije u Zadru.

Učenici koji žele biti primljeni u budimpeštansku gimnaziju, prvo trebaju napisati središnji prijamni ispit 19. siječnja 2013.

Matija Tišlerić i Šara Novak, bivši učenici keresturske škole, sada su polaznici budimpeštanskoga HOŠIG-a. Oni su govorili o svojim iskustvima. Laura Tišlerić, inače dobitnica narodnosne stipendije, vrlo voli biti učenica gimnazije iako joj je početku bilo teško zbog slabog poznavanja jezika: – *Moram ispričati da nisam baš voljela hrvatski jezik. Jedne godine, krajem kolovoza sudjelovala sam u HOŠIG-ovom taboru, gdje smo i učili hrvatski, a imali smo i mnogo zanimljivih programa. Tada sam odlučila da ću se upisati u tu školu. Shvatila sam i to da je nama Hrvatima dužnost da dobro naučimo svoj*

jezik. Prvo sam se upisala u nulti razred radi učenja jezika, no ipak mi nije bilo lako učiti zemljopis i povijest na hrvatskome jeziku od 9. razreda. Vrlo sam zavoljela hrvatski jezik, a toliko je dobar osjećaj kada gledam hrvatsku televiziju ili odem u Hrvatsku pa sve razumijem, a i mene razumiju, da to ne mogu opisati. Budimpešta je prekrasan grad, imamo niz programa, često idemo u kazalište, ali i na razne hrvatske programe, a i sami ih priređujemo. Onaj tko voli šport, ima vrlo dobre uvjete u velikoj športskoj dvorani. Jako mi je lijepo u toj školi, profesorice su ljubazne, društvo je fenomenalno, u đачkom domu mno-

HOŠIG-ovi učenici iz Kerestura (slijeva): Laura Tišlerić, Šara Novak i Matija Tišlerić

go godine ili 24. siječnja 2013. (u iznimnom slučaju). Oni koji se jave u tzv. nulti razred, prijamni ispit trebaju pisati iz matematike odnosno mađarskoga jezika ili test iz razumijevanja teksta iz hrvatskoga jezika, koji sastavlja gimnazija. Učenici koji se upisuju odmah u deveti razred, trebaju pisati središnji test iz matematike, te test iz hrvatskoga jezika, što također sastavlja gimnazija. Prijamni ispit iz hrvatskoga jezika bit će 25. siječnja 2013. u 11 sati. O rezultatima pismenog prijamnog ispita obavijestit će učenike do 7. veljače 2013. Na usmeni prijamni ispit treba se javiti do 15. veljače 2013. Usmeni će ispiti biti 28. veljače i 1. ožujka, a u iznimnom slučaju 8. ožujka 2013. Gimnazija o uspješnom prijemu obavijestit će učenike 13. ožujka 2013.

Najbolja je reklama za ustanovu kada njezini učenici govore o njoj. Laura Tišlerić,

ako je netko marljiv, ima mogućnosti i za stipendiju.

Šara Novak je počela odmah u devetom razredu, kako kaže, dobro se izmučila sa stručnim izrazima iz zemljopisa i povijesti, ali je i te poteškoće prebrodila. Ona najviše uživa u društvu i u hrvatskoj kulturi, naime postala je članica Plesnog ansambla Luč: – *Obožavam biti u Budimpešti. Mislim da je naša škola jedna velika obitelj, svatko zna svakoga, i svi smo tolerantni jedan prema drugom. Svi biste morali isprobati život u đачkom domu, mnogo se šalimo, veselimo se, jedan drugom pomažemo. Obožavam društvo i zbog toga mi je vrlo lijepo. Učiti nije lako, ali profesorice nam mnogo pomažu.*

SUBOTICA – Tradicionalno Veliko prelo Hrvatskoga kulturnog centra „Bunjevačko kolo” bit će 19. siječnja, u svečanoj dvorani Centra, s početkom u 19 sati i 30 minuta. Tim je povodom raspisan natječaj za najljepšu «Preljsku pismu» Velikog prela 2013, jednako kao i natječaj za najljepšu prelju. Na Prelu će svirati Tamburaški ansambl „Hajo” i sastav „Da capo” iz Požege iz Hrvatske.

KLAPA CAMBI U KOLJNOFU

NOVI TERMIN!!!

05. JANUARA 2013. (SUBOTA)

U 20 URI

2500.-Ft ili 10.-Eur

Ulaznice u ograničenom broju se mogu kupiti u općini Koljnofa!

Informacija: +3620/9105252 ili

+3620/9105335

KOZAR – Odgajateljica tamošnjega narodnosnog Hrvatskog vrtića Tünde Andrić Jékl uredništvu Hrvatskoga glasnika poslala je niz fotografija te ispričala kako su se djeca sa svojim odgajateljicama te s pomoću zastupnika kozarske Hrvatske samouprave i starijih mještana pripremala na Dan Svete Lucije i kako su proslavila Svetoga Nikolu. U vrtiću je 13. prosinca bio izniman dan. Naime zastupnici kozarske Hrvatske samouprave sudjelovali su u radu djece u velikoj odgojnoj skupini, gdje su zajedno s djecom pjevali i oživili nekadašnje stare običaje, sijanje pšenice na Svetu Luciju, krunjenje kukuruza, pravljenje anđela i ukrasa od kukuruzovine i još mnogošto.

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovači
iz Fičehaza

Sveti Nikola u kozarskom vrtiću

„Puno sreće i snova
neka ti donese godina
nova, a sve ono što tugu
stvara neka ti odnese
godina stara”

PAHULJICA

(Stanislav Femenić)

Na dlan dječji,
tiho pala
pahuljica
jedna mala.

Pahuljica
snježna
laka –
na dlan pala
sa oblaka.

Pahuljica
snježna,
nježna
na dlan pala
pa nestala ...

Uspjesi hrvatskog folklor

Na drugom po redu državnom natjecanju Ples Naroda – Glazba naroda (II. Népek Tánca – Népek Zenéje), čija je završnica priređena 8. prosinca u Segedinu, sudjelovala su četiri predstavnika hrvatskog folklor iz Mađarske: Ženski pjevački zbor Snaše iz Pogana, Plesni ansambl Rokoko iz Čikerije, Zbor Mali Dunaj iz Kemlje i KUD Baranja iz Pečuha. Ženski pjevački zbor Snaše iz Pogana u kategoriji narodnosnih pjevačkih zborova osvojio je kvalifikaciju „izdignuto zlato“, a zbor Mali Dunaj iz Kemlje osvojio je zlatnu kvalifikaciju. Plesni ansambl Rokoko iz Čikerije osvojio je zlatnu kvalifikaciju, a KUD Baranja iz Pečuha kvalifikaciju „izdignuto zlato“ u kategoriji narodnosnih odraslih-omladinskih plesnih ansambala. Spomenuti su izvrsno sudjelovali u regionalnim prednatjecanjima i tako osvojili pravo sudjelovanja u završnici.

Cilj je natjecanja međusobno upoznavanje amaterskih narodnih plesnih ansambala, orkestara i pjevačkih zborova iz Mađarske te iz redova prekograničnih Mađara, kao i onih koji njeguju narodnu tradiciju narodnosnih zajednica. Natjecanju se sudjeluje putem prijave, a ono se odvija u nekoliko kategorija, tako i u kategorijama narodnosnih pjevačkih zborova i narodnosnih plesnih ansambala.

SLAVONSKI BROD, ZAGREB – Prije 85 godina, u Slavonskome Brodu rodio se hrvatski pjesnik, esejist, književni kritičar i povjesničar Vladimir Rem. O obljetnici njegova rođenja Društvo hrvatskih književnika, u Zagrebu, 4. studenoga, u sklopu književnog susreta pod nazivom „Slava Panonije“ posvećenog 85-godišnjici rođenja Vladimira Rema predstavilo je dvoknjižje «Panonizam hrvatskoga pjesništva» u zajedničkom izdanju Društva hrvatskih književnika ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski (Osijek) Filozofskog fakulteta Sveučilišta Eötvös Loránd (Budimpešta) i Filozofskog fakulteta u Osijeku. Prva knjiga „Studij slava Panonije“ donosi uvod u teoriju stila, s intermedijalnom studijom autora Vladimira Kusika. Druga je knjiga panorama poetskih tekstova „Od Janusa Pannoniusa do Satana Panonskog“. Ivan Stipić, ravnatelj Gradske knjižnice u Slavonskome Brodu, imao je priliku obavijestiti koliko se u Slavonskome Brodu odmaklo od početnih ideja za trajno obilježavanje lika i djela ovoga pjesnika, utemeljitelja prvoga hrvatskog regijskog Ogranka DHK, kazalištarca, autora mnoštva eseja, književnih i publicističkih djela s povijesnim temama, brojnih kritika, stotina govora...

Hrvatski dan u Umoku

Prvi dan decembra, ljetos je za Hrvate u Umoku značio posebni svetak. Toga dana su skupa došli ne samo seoski Hrvati nego i simpatizeri kim na srcu ležu njegovanje i čuvanje hrvatskih tradicijov, a došli su isto tako gosti i iz drugih hrvatskih sel kot i iz susjedne Austrije. Program su skupa priredili Hrvatska samouprava Umoka i Hrvatsko kulturno društvo Kajkavci.

Otpodne u peti ura su zvonili mjesne crikve zvali vjernike na mašu, ku je služio farnik Hečke, Ferenc Reisner. U samom susjedstvu se nalazi kulturni dom, u kom je jednu uru kasnije jur Joško Jurinković, predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, pozdravio goste, a i izvodjače ki su došli polipšati njev Hrvatski dan, koji je svenek na posebnom mjestu u umočkom kalendaru. Židanski bečari jur jedno određeno vrime rado sviraju pjesme Zvonka Bogdana, i ovput su ponudili cijeli vijenac iz njegovih jačak. Folklorno društvo Hajdenjaki iz Dolnje Pulje veljek je tri generacije doprimilo na umočku pozornicu. Dica i dvi grupe omladinskih tančošev peljale su publiku s koraki, igrami i melodijom od Slavonije prik Zagorja i Prigorja sve do Gradišća. Hrvatsko kulturno društvo Kajkavci predstavilo je medjimursku koreografiju Štefana Kolosara,

Joško Jurinković,
Jelka Perušić i Atila Horvat

ni dio je dostao poseban blok u njevoj prezentaciji. Uz tamburaše kim je ljeta dugo dirigirao Koljnofac Ivan Sallmer, predstavio se je i mlađji tamburaški naraščaj. S mladimi se otprilike jedno ljetu dugo bavi Adam Horvat. Na kraju folklornoga večera posebna hvala i čestitka je pripala Jelki Perušić, ka je ponovo postala predsjednica Kulturnoga društva

Hajdenjaki. Za skupnom večerom nazočni tamburaši još kasno do noći nisu mira dali instrumentom, a radost se je pravoda lako proširila i na slušatelje.

-Tiho-

Jačkarni blok članov HKD-a
Kajkavci

ali obnovili i oživili su par jačak s kojimi su zbudili hrvatsku kulturu u Umoku 1989. ljeta. Tako da jačkar-

Mlađji tamburaški naraščaj jedno ljetu djela u Umoku

Mali folkloriši Hajdenjaki iz Austrije

HKC „Bunjevačka čitaonica” Baja

Proslavljene bunjevačke Materice i Oci

Udruga Hrvatski kulturni centar „Bunjevačka čitaonica” u Baji 15. prosinca 2012. godine proslavila je Materice i Oce, blagdane bunjevačkih majka i očeva, koji se slave treće, odnosno četvrte nedjelje došašća. Prigodnim kulturnim programom u klupskim prostorijama, članovima bunjevačke udruge Materice i Oce čestitali su učenici fancaške osnovne škole i članovi KUD-a „Bunjevačka zlatna grana” iz Baje, u pratnji bajskog Orkestra „Čabar”. Uz prigodne stihove, božićne pjesme i bunjevačke plesove, te postavljen blagdanski stol i uz kušanje tradicijskih bunjevačkih božićnih jela dočaran je i ugođaj Badnje večeri.

U nastavku večeri uslijedilo je druženje, glazbena i plesna zabava, a za dobro raspoloženje pobrinuo se „Čabar”. Dodajmo kako je priredba ostvarena u suorganizaciji s Gradskom knjižnicom i kulturnim središtem «Endre Ady», a potporom Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu.

S. B.

Božićna misa i koncert

U pečuškoj katedrali, u organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe i Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoe, 14. prosinca u sklopu događanja Pečuškog adventa u pečuškoj katedrali, primjereno običaju koji traje već niz godina, održan je tradicionalni Hrvatski adventski (božićni) koncert i sveta misa na hrvatskom jeziku. Svečanost družnja započela je misom koju je na hrvatskom jeziku služio velečasni Josip Antolović, župnik iz Donjeg Miholjca, kojeg dobro poznajemo s misnih slavlja na hrvatskom jeziku koja se održavaju u rimokatoličkoj crkvi grada Harkanja, na poticaj tamošnje Hrvatske samouprave i Mješovitoga pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata, s pomoću harkanjskog župnika Ladislava Ronte. Misno slavlje pjevao je Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe iz Pečuha uz kantorsku pratnju Lászlóa Cseha. Nakon mise Crkveni pjevački zbor „Sveta Cecilija” Župe Sv. Mihaela Arkandela iz Donjeg Miholjca održao je Božićni koncert. Zborom je ravnala Silvija Ježić-Knežević, na orguljama je bio Dario Kustura, a zborovođa je sestra Nikolina Nikolić. S nizom prekrasnih božićnih pjesama i napjeva crkveni pjevački zbor „Sveta Cecilija” uveo nas je u božićno ozračje. Sestra Nikolina Nikolić orgulja, vodi dva zbora, i vjeroučiteljica je u školi u Donjem Miholjcu.

Župni mješoviti zbor „Sveta Cecilija” osnovan je 1929, a osnovao ga je Josip Zalar koji ga je vodio do 1942. kada ga je preuzeo Ignacije Mandić. Od 1945. preuzele su ga sestre Svetoga Križa iz Đakova koje ga vode do danas. Mješoviti zbor „Sv. Cecilija” ima 56 članova. Pjeva višeglasje, a više puta je nastupio na različitim svečanostima pa i u Mađarskoj.

Foto: Ákos Kollár

Klapsko pjevanje na UNESCO-ovu popisu nematerijalne baštine

Sedmi sastanak Međuvladina odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu održan je u Parizu od 3. do 7. prosinca 2012. godine. Na njemu je Hrvatska dobila još jedno zaštićeno nematerijalno kulturno dobro – klapsko pjevanje, to je 12. hrvatsko dobro na UNESCO-ovu popisu. Posebno stručno tijelo Međuvladina odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu, čija je zadaća pregled i ocjena pristiglih nominacija za upis na UNESCO-ov reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, podnijelo je prijedlog Međuvladinu odboru za nematerijalnu kulturnu baštinu da se klapsko pjevanje upiše na reprezentativni popis koji je prijedlog 5. prosinca 2012. jednoglasno prihvatio.

UNESCO je konvencijom oformio dva popisa nematerijalne kulturne baštine: reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva i popis nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita.

Hodočašće u Sambotel, rodni grad Svetog Martina

Hrvatska samouprava sela Pogana svake godine organizira hodočašće za svoje suseljane na razna hodočastišta u Mađarskoj i Hrvatskoj. Cilj je samouprave očuvanje narodnih i njegovanje vjerskih običaja te očuvanje hrvatskoga jezika. Hrvatska samouprava u sklopu natječaja Zaklade „Wekerle” dobila je potporu za organiziranje hodočašća na dan Svetog Martina. Put je ostvaren seoskim autobusom i sva mjesta bila su popunjena. Put je prošao u dobrom raspoloženju. Hodočasnici su prvo pohodili posjetiteljsko središte Svetog Martina, gdje su obišli cijelu izložbu. Među zanimljivostima spomenula bih mozaik koji prikazuje životni put Svetog Martina. U većini slučajeva Sveti Martin prikazan je s guskom, čak i u crkvi na oltarskim slikama. U jednoj prostoriji posvećenoj za izložbu možemo naći preslike svih slika iz Mađarske na kojima je prikazan Sveti Martin. Nažalost, iz izložbe nedostaje ona slika koja se nalazi u Poganu. Dogovorili smo se kako ćemo to nadoknaditi, pa će i Pogan biti zastupljen u zbirci. Poslijepodne smo obišli sambotelsku stolnu crkvu i Seoski muzej Željezne županije. Hranu smo financirali iz novca što smo dobili na natječaju, ulaznice i putni trošak isplatila je Hrvatska samouprava, a plaću poganska samouprava. Ovom prilikom zahvaljujemo organizatorima i onima koji su potpomagali ostvarenje ovoga lijepog hodočašća.

Andrea Fejes, preveo Milan Sabo (www.pogany.hu)

ZAGREB, CRIKVENICA – U organizaciji Hrvatske matice iseljenika, pod vodstvom prof. Andrije Ivančana, a u organizaciji prof. Srebenke Šeravić, u crikveničkom hotelu Kaštel od 3. do 12. siječnja 2013. održava se Zimska škola hrvatskoga folklor, Podučavat će se plesovi, nošnje, pjesme i glazbala hrvatskoga dinarskoga područja (narodni plesovi u Lici, Podvelebitskom kanalu, Ravnim kotarima, Bukovici, zadarskom priobalju, na otoku Pašmanu, Pagu, Ugljanu i Dugom otoku, šibensko-primoštenskom priobalju, na otocima i u Zagori, Drniškoj, Sinjskoj i Imotskoj krajini, Poljicima, Zabiokovlju, dolini rijeke Neretve, Hercegovini, Završju, Kupresu, zapadnoj Bosni i srednjobosanskom gorju). Uz praktična plesna predavanja održat će se i predavanja o narodnim nošnjama, pjesmama i tradicijskim glazbalima dinarskoga područja, te predavanja o kinetografiji (plesnom pismu), osnovama dječjega folklor, scenskoj primjeni folklor, metodama rada sa seoskim folklornim skupinama i reproduktivnim ansamblima.

LUKOVIŠĆE – Udruga za kulturu Podravine, natjecala se za obnovu Turističke umjetničke kuće u Lukovišću, donosi portal grada Barče. Naslijedenu roditeljsku kuću kanimamo namijeniti kulturi, kaže Katarina Franković Marković, predsjednica spomenute Udruge, te dodaje kako sela u okolici, pogotovo hrvatska sela siromašna su i slabo opskrbljena kulturnim sadržajima, stoga bi ne samo za djecu nego i za odrasle otvorili kulturno središte gdje bi se moglo «stvarati», na različitim područjima umjetnosti, od slikarstva, keramike, drvorezbarstva, učenja sviranja na gajdama, pokrenuli bi odjel drame, lutkarstva i filma te opet potakli poznato dravsko

UDVAR – Kako za Hrvatski glasnik kaže predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Magda Drinoczi, na svojim sjednicama u studenom i prosincu Samouprava je donijela niz odluka. Tako je odlučeno kako će Samouprava iz svoga proračuna s 20 tisuća forinti pomagati pečuški KUD Tanac, s 10 tisuća forinti pečuški Hrvatski vrtić te s dodatnih 10 tisuća forinti pečušku Hrvatsku školu Miroslava Krležu. Donesena je odluka o kupnji 50 Hrvatskih kalendar 2013 za mještane, te o pretplati na dva broja Hrvatskoga glasnika, jedan za Samoupravu, a jedan za mjesnu crkvu. Odlučeno je i o kupnji 25 ulaznica na Božićni koncert i koncert Olivera Dragojevića.

Pred nažganjem druge adventske sviće u Sambotelu

Osam zborov i već od šezdeset hrvatskih jačkarov na Glavnom trgu

U Gradišću nij' već takovih naselja, kade mjesni jačkari ne bi vabili na vlašći adventski koncert, na skupni, intimniji boravak u crikvi, kulturnom domu. Samo od sebe je razumljivo da na polipšavanje ovoga predbožićnoga vrimenta pozivaju se svenek i gosti i druga društva. Još pod predsjedništvom Edite Horvat-Pauković, na inicijativu Hrvat-

ske samouprave Željezne županije, svi hrvatski zbori su mogli skupadotji i u večurnom spektaklu su mogli predstaviti svoj adventsko-božićni jačkarni repertoar. Ljetos, po prijedlogu Samouprave grada Sambotela, Skupštine Željezne županije i Hrvatske samouprave dotične županije, i na ovom području živući Hrvati su dostali jednu specijalnu mogućnost za predstavljanje, pred nažganjem druge adventske sviće na samboteljskom Glavnom trgu. Pozivu se je odazvalo osam zborov i već od šezdeset hrvatskih jačkarov. Oni su od

Nažganje sviće na orijaškom adventskom vijencu

Dio jačkarov i jačkaric

novembra probali u Kisfaludyevoj ulici za ov lipi nastup. Na daleko je letila hrvatska jačka pred nakinčenom jelvicom, med drivenimi hižami, u središću Sambotela, 8. decembra, u subotu, u mističnoj poluškurini. Diskretno su svituckale zvjezdice i različiti ukrasi na zgrada, pod nogami je zaškripao snig, a vjetar je jadovito puhnuo nad glavom. Tako je zima bilo da su jačkari i jačkarice Jankovićevoga zbora iz Čeprega, Danice iz Bika, šički Slavuji, židanske žene kuruša Peruške Marije, kiseške Zore, samboteljski kotrigi Djurdjice i Sv. Cecilije ter nardanski pjevači jedva bili prepoznatljivi. Debelo zamotani u frake, kapice, škrljače, šale i rukavice, u dvi-tri-četiri redica su pazili na zborovodju Evu Szerdahelyi-Štefanić. Sve skupa četire jačke su otpjevane po hrvatski, a na kraj je ostavljena i jedna ugarska pjesma u pratnji tambure. Za muziku su se skrbili Židanski bečari. Iako su minusi sigurno letili u luftu, jako čuda slušatelj je odmaknuo ov koncert par minutov od šopinga, šetnje i zakipljenoga vina, oko orijaškoga adventskoga vijenca. Kako je zadovoljno rekao Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave Željezne županije, Hrvati su u ovoj formi po prvi put doprinesli skupnomu svečevanju u ovom varošu, a tako se ufa da ovo pjevačko okupljanje na Glavnom trgu u adventskom sjaju postat će još jedna prilika za spravišće, veselje i druženje i nas Hrvatov, do čega je došlo izražajnije jur u toplijoj auli sjedišća Samouprave grada Sambotela.

-Tiho-